

รายงานทางเลือกต่อคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

การทบทวนรายงานเป็นระยะของประเทศไทย

MINORITY RIGHTS GROUP INTERNATIONAL

สมาคมคนพิการภาคใต้

สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติครั้งที่ 105
กรุงเจนีวา 15 พฤศจิกายน - 3 ธันวาคม 2564

**สถานการณ์ของผู้พิการที่เป็นชนกลุ่มน้อยใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย**

54 Commercial Street
London E1 6LT, UK
United Kingdom
Tel: +44 (0)20 7422 4200
Fax: +44 (0)20 7422 4201
Web: www.minorityrights.org
Contact: Lauren Avery,
lauren.avery@minorityrights.org

15/3 หมู่ 4 ตำบลสะเอะ,
อำเภอกรงปินัง,
จังหวัดยะลา 95000
โทรศัพท์: +66 (0) 74
260109
ติดต่อ:
sad.or.th@outlook.com

181 ถนนเจริญประดิษฐ์,
ตำบลรุสะมิแล, อำเภอเมือง,
จังหวัดปัตตานี, ประเทศไทย 94000
โทรศัพท์/โทรสาร: +66 (0) 73-
350433
เว็บไซต์: <https://cscd.psu.ac.th/>
<https://www.peacestudies.psu.ac.th/>

I. เกี่ยวกับรายงาน

A. องค์กรที่สปอนเซอร์ร่วม Co-Sponsoring Organisations

Minority Rights Group International (MRG)

เป็นองค์กรเอกชนระหว่างประเทศที่ทำงานเพื่อ secure สิทธิคนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ ศาสนาและภาษาทั่วโลก MRG มีสถานะเป็นที่ปรึกษาของคณะมนตรีทางเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติ สถานะผู้สังเกตการณ์ของคณะกรรมการแอฟริกันเพื่อสิทธิของประชาชนและมนุษย์ และเป็นองค์กรภาคประชาสังคมที่ขึ้นทะเบียนกับองค์กรรัฐอเมริกัน MRG และองค์กรพันธมิตร ในประเทศไทยได้ทำการค้นคว้าและรณรงค์เพื่อสิทธิชนกลุ่มน้อยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเวลาหลายปี

ศูนย์เพื่อความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรม สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นองค์กรวิชาการที่ศึกษาด้านสันติภาพองค์กรแรกในภาคใต้ โดยได้ก่อตั้งในปี 2547 วัตถุประสงค์ของสถาบันนั้นมีขึ้นเพื่อสร้างองค์ความรู้และทักษะด้านทรัพยากรทางการพัฒนาสังคมและมนุษย์ภายใต้สันติวิธี นอกจากนี้แล้วสถาบันสันติศึกษาสามารถจัดให้มีการจัดการความขัดแย้งภายใต้วิถีสิทธิมนุษยชนและสันติวิธีมุสลิม โดยเป้าประสงค์หลักของสถาบันรวมถึงการสอนวิชาเลือกหลักสูตรปริญญาตรีแก่นักศึกษา วิชาภาคปริญญาโทนั้นยังมีการสอนการศึกษาสันติและความขัดแย้ง

สมาคมคนพิการภาคใต้ จัดตั้งขึ้นในปี 2558

เป็นสาขาของสมาคมผู้พิการแห่งประเทศไทย

ที่ทำงานด้านสิทธิผู้พิการในภูมิภาคภาคใต้ของประเทศไทย รวมทั้งจังหวัดชายแดนใต้ ยะลา นราธิวาสและปัตตานี

กิจกรรมของสมาคมรวมถึงการส่งเสริมสิทธิผู้พิการที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับกฎหมายของรัฐ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษา การฝึกหัดอาชีพ อุปกรณช่วยเหลือ

การท่องเที่ยวและกีฬาและการส่งเสริมสิทธิเฉพาะเจาะจงของผู้หญิงและเด็กพิการ

B. วิธี

อมูลด้านสถานการณ์ผู้พิการ ในจังหวัดชายแดนใต้ ได้ถูกเก็บจากการสัมภาษณ์และการสนทนากับกลุ่มเป้าหมายโดยเกิดขึ้นในเดือนสิงหาคมและกันยายน 2563 และกรกฎาคม 2564 ที่จังหวัดสงขลา นราธิวาส ปัตตานีและยะลา ข้อมูลนั้นได้ถูกเก็บจากผู้พิการจากชุมชนและกลุ่มชายขอบรวมถึงคนมาเลย์มุสลิม คนพุทธ ผู้หญิงและเด็ก และการคุยปรึกษากับองค์กรผู้พิการท้องถิ่นและระดับระหว่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคประชาสังคมด้านสิทธิมนุษยชน ร่างรายงานนี้ได้มีการเตรียมขึ้นโดย Minority Rights Group International โดยได้มีการตรวจดูโดย สถาบันสันติศึกษา สมาคมคนพิการภาคใต้ ก่อนที่จะเป็นฉบับสุดท้าย รายงานฉบับนี้ได้มีการเตรียมขึ้นภายใต้หลักการ “ไม่มีอะไรที่เกี่ยวกับพวกเรา หากปราศจากเรา” โดยมีการปรึกษาหารือและทำงานร่วมกับชุมชนผู้พิการในชายแดนใต้ของไทย

เป้าหมายของรายงานฉบับนี้เน้นย้ำเรื่องการเลือกปฏิบัติระหว่างภาคส่วนจำนวนมาก โดยเป็นการเลือกปฏิบัติต่อชนกลุ่มน้อยของผู้พิการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

รายงานฉบับนี้ถูกเขียนขึ้นจากจุดยืนที่การเลือกปฏิบัติระหว่างภาคส่วนโดยมีพื้นฐานของความพิการและชนเผ่าหรือสภาวะอื่นๆที่ไม่สามารถแยกส่วนได้

ดังนั้นจึงควรที่จะถูกเน้นย้ำและกล่าวถึงโดยองค์กรที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับระหว่างประเทศ

II. ภูมิหลัง

C. บทนำ

1. จังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทยซึ่งรวมถึงปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลานั้นเป็นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์ไทย ชาติพันธุ์มาเลย์ไทยเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยกลุ่มใหญ่ที่สุด¹ โดยมีประชากรประมาณ 1.5 ล้านคนโดยเป็นคนมุสลิมและพูดภาษามาเลย์เป็นส่วนใหญ่ในภูมิภาคชายแดนใต้ คนมุสลิมนั้นมีจำนวนเฉลี่ยร้อยละ 82.6 ของประชากรในชายแดนใต้² แต่เป็นเพียงร้อยละ 4.6 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 18 ของคนไทยมุสลิมนั้นมีเชื้อสายมาเลย์³ ภาษาไทยนั้นเป็นภาษาทางการของประเทศ หากแต่ภาษาแม่มาเลย์นั้นมีจำนวนประมาณร้อยละ 74.4 ของประชากรทั้งหมดของสามจังหวัดชายแดนใต้ และมีคนใช้ภาษาจีนจำนวน 1.4³ มีคนหลายพันคนใช้ภาษามือไทยเป็นภาษาแรกของภูมิภาค ภาษามือภาษาไทยถูกใช้เป็นภาษาหลักและโดยคนที่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ แต่หลายคนใช้ภาษามือมาลาญท้องถิ่นในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการในชีวิตประจำวัน โดยที่ไม่ได้เป็นคนที่ยึดภาษาแม่ภาษาไทย
2. สถิติของทางการได้ลงทะเบียนจำนวนผู้พิการทั้งหมดในสามจังหวัดชายแดนใต้จำนวน 51,920 คน (ผู้หญิง 23,072 คน และผู้ชาย 28,848 คน) หรือร้อยละ 2.5 ของจำนวนประชากรในสามจังหวัดชายแดนใต้⁴ อย่างไรก็ตามเนื่องจากอุปสรรคของพลเมืองไทยและการขึ้นทะเบียนผู้พิการ จำนวนที่ผู้พิการที่แท้จริงในจังหวัดชายแดนใต้นั้นน่าจะสูงกว่าตัวเลขของทางการ ข้อมูลผู้พิการไม่ได้ถูกแยกแยะตามชาติพันธุ์และศาสนา ดังนั้นตัวเลขผู้พิการที่เป็นชนกลุ่มน้อยนั้นจึงไม่เป็นที่ทราบอย่างแน่ชัด แม้ว่าข้อมูลทางทะเบียนชี้ว่าผู้พิการส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนใต้จึงน่าจะเป็คนมาเลย์มุสลิม โดยมีจำนวนน้อยที่เป็นคนไทยจีนหรือชาติพันธุ์หรือศาสนาอื่น ข
3. ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีขึ้นโดยตลอดตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 จนถึงเดือนมิถุนายน 2562 โดยมีเหตุการณ์ความไม่สงบทั้งหมด 6,997 เหตุการณ์และมีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจำนวน 13,143 คน⁵. แม้ว่าคนมาเลย์มุสลิมส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เสียชีวิตและไม่มีชุมชนไหนที่ไม่ได้รับผลกระทบ

¹ Minority Rights Group International. World Directory of Minorities and Indigenous Peoples. 2017. <https://minorityrights.org/country/thailand/>

² กลุ่มจัดการสถิติ, ชายแดนภาคใต้, 'การวางแผนยุทธศาสตร์จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2561–2563', 2560, https://www.osmsouth-border.go.th/news_develop

³ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ข้อมูลสามะโนครัวประชากร, 2543.

⁴ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2020. สถิติของผู้พิการที่มีบัตรประจำตัวผู้พิการ โดยแบ่งเป็นภาค จังหวัด ประเภทของความพิการและเพศจาก 1 พฤศจิกายน 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2563

⁵ Deep South Watch database <https://deepsouthwatch.org/th/node/11928>

จากความขัดแย้งนี้

ชาวไทยพุทธได้รับผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วนเนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมาย
ซึ่งวัดและพระตักเป็นเป้าหมาย

นอกเหนือไปจากผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากความขัดแย้ง มีคนจำนวน 11,686
ที่ได้รับผลกระทบจากปี 2547 ถึงพฤษภาคม 2563

ได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

โดยผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือนั้นเป็นเด็กกำพร้า เด็กที่พ่อแม่ได้รับบาดเจ็บอย่างร้ายแรง
ผู้ที่เป็นหม้าย ทั้งนี้มีคนจำนวน 719 คนที่ตกเป็นผู้พิการเนื่องจากเหตุความไม่สงบ
ในจำนวนนั้นเป็นผู้หญิง 101 คนและเด็ก 37 คน⁶

4. สถานการณ์ผู้พิการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลกระทบท่อสภาพโครงสร้างทางเศ
รษฐกิจและสังคมในภูมิภาค
อุปสรรคที่ผู้พิการต้องเผชิญนั้นนอกจากอุปสรรคทางการจัดการการบริหาร
หรืออุปสรรคทางกายภาพ ยังมีอุปสรรคทางสุขภาพจิตและสังคม
ผู้พิการยังมีตราบาปอย่างมากในจังหวัดชายแดนใต้
ด้วยเหตุดังกล่าวผู้พิการนั้นได้รับความลำบากเนื่องจากไม่มีงานทำ
การเข้าถึงการศึกษานั้นถูกจำกัด สุขภาพที่แย่ง
โอกาสทางเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยมีและอัตราความยากจนเพิ่มขึ้น
รวมถึงทำให้ไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคม
5. มีกรอบโครงสร้างทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการในประเทศ เช่น
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2540 พรบ.ความมั่นคงสุขภาพแห่งชาติปี 2545
พรบ. ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพชีวิตผู้พิการปี 2550 (ถูกทบทวนในปี 2557) และพรบ.
การจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ 2551
อย่างไรก็ตามผู้พิการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นับตั้งแต่การดำเนินการตามกฎหมาย
หรือนโยบายนั้นไม่ค่อยมีเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนอื่นๆของประเทศ⁷
6. ผู้หญิงชาวมาเลย์มุสลิมที่พิการเป็นกลุ่มที่เปราะบางอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นกลุ่มที่ถูกเลือก
ปฏิบัติหลายรูปแบบและซับซ้อน เนื่องจากเพศชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนาและความพิการ
โดยหลักฐานเกร็ดเล็กน้อยระบุว่ากรณีที่ผู้หญิงชาวมาเลย์มุสลิมที่พิการถูกข่มขืนนั้นมีอยู่
อย่างกว้างขวางในจังหวัดชายแดนใต้เป็นประเด็นที่ไม่ได้มีการพูดถึง
โดยไม่ได้รับความสนใจจากทางการหรือชุมชน
โดยเหื่อนั้นไม่ได้รับความช่วยเหลือในการร้องทุกข์กล่าวโทษหรือการเข้าถึงการดูแลท
างการแพทย์และจิตใจ

D. นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้อง

7. แผนกลยุทธ์ด้านความมั่นคงของมนุษย์ปี 2556-2566
ที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้นได้อ้างอิงถึงผู้พิการในจังหวัดชาย
แดนใต้หลายครั้ง โดยได้กล่าวถึงความยากลำบากที่ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ต้องเผชิญเพิ่มขึ้นในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์
โดยแผนกลยุทธ์นั้นได้กล่าวถึงผลกระทบของความขัดแย้งที่มีอยู่ตลอดที่ติดต่อผู้หญิงมา
เลย์มุสลิมที่เป็นหม้าย
โดยหลายคนต้องกลายเป็นผู้ที่ต้องดูแลและให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุ
ผู้พิการและเด็กกำพร้าและสมาชิกคนอื่นๆในบ้าน

⁶ กลุ่มด้วยใจ. ข้อมูลจาก Deep South Watch. 2563.

⁷ การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน

Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

แม้ว่าจะมีความพยายามโดยหน่วยงานของรัฐที่จะให้ความช่วยเหลือ
การเยียวยาของรัฐนั้นบสทที่จะจัดการและทำให้เกิดปัญหาในระยะยาวกับผู้ที่ได้รับความ
ช่วยเหลือเล็กน้อย บางคนได้รับความช่วยเหลือมากกว่า

หรือบางคนก็ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือเลย

โดยความช่วยเหลือนั้นเป็นเพียงการแก้ปัญหาในระยะสั้น⁸.

โดยข้อมูลขององค์กรเอกชนท้องถิ่นระหว่างปี 2547-2563 มีคนเป็นหม้ายทั้งหมด 3772
โดย 649 คนนั้นเป็นหม้ายมาตั้งแต่ปี 2555 โดยประมาณ 60%
นั้นเป็นผู้หญิงมาเลยมุสลิม⁹

8. โดยระหว่างที่แผนแม่บทสำหรับการพัฒนาของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย พ.ศ. 2558 – 2560 (2015–2017)¹⁰ ได้วางระบุงการให้การสนับสนุนผู้พิการที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ โดยแผนดังกล่าวได้รวมอยู่ในแผนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของสังคมหลากหลายวัฒนธรรม พ.ศ. 2561 – 2564 (2018–2021) ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงผู้พิการ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆอย่างชัดเจน
9. ประเทศไทยยังได้เป็นภาคีสัญญาว่าด้วยสิทธิผู้พิการ ที่ได้กล่าวอย่างชัดเจนถึงผู้พิการที่ถูกเลือกปฏิบัติโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมืองและอื่นๆ สัญชาติ ชาติพันธุ์ ชนเผ่าหรือถิ่นฐานทางสังคม หลักทรัพย์ การเกิด อายุหรือสถานะอื่นๆซึ่งอยู่ในอารัมภบท¹¹

E. สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

10. การขาดซึ่งข้อมูลที่เป็นภาษามาเลย์เกี่ยวกับสิทธิของผู้พิการแจกจ่ายในจังหวัดชายแดนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล นอกจากนี้การแปลข้อมูลสิทธิผู้พิการ นโยบาย และบริการที่ไม่ถูกต้องแม่นยำจากภาษาไทยเป็นภาษามาเลย์ได้เพิ่มอุปสรรคแก่การที่ผู้พิการในจังหวัดชายแดนใต้ในการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การขาดข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการนั้นก่อให้เกิดมลทินแก่ผู้พิการในจังหวัดชายแดนใต้ มลทินหรือตราบาปของความพิการที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ไม่ถูกต้องนั้นนำไปสู่การเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการและสร้างอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางสังคม ตราบาปของผู้พิการนั้นทำให้ครอบครัวหลายครอบครัวเก็บซ่อนผู้พิการไว้ในบ้าน และไม่มีการลงทะเบียนและได้รับบัตรผู้พิการ¹² ดังนั้นผู้พิการหลายคนจึงไม่ได้รับผลประโยชน์ที่พวกเขาควรได้และทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมหรือใช้ชีวิตแบบคนทั่วไป ยิ่งทำให้พวกเขากลายเป็นคนชายขอบยิ่งขึ้นไปอีก
11. คนหูหนวกหลายคนในจังหวัดชายแดนใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีอยู่อย่างเป็นทางการ ใช้ภาษามือในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการของภาษามือมาเลย์ท้องถิ่นเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ภาษามือที่เป็นทางการส่วนใหญ่ใช้ภาษามือภาษาไทยเท่านั้น โดยไม่สามารถใช้ภาษามือท้องถิ่นได้ ผู้พิการหูหนวกจึงไม่สามารถเข้าถึงบริการล่ามภาษามือในจังหวัดชายแดนภาคใต้

⁸ แผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางมนุษย์ 2556 – 2566, หน้า .26 <http://www.bps.m-society.go.th/uploads/content/download/539681f52ccac.pdf> [ภาษาไทย]

⁹ กลุ่มด้วยใจ. ข้อมูลจาก 2563.

¹⁰ <https://hhdc.anamai.moph.go.th/th/master-plan-for-ethnic-development-in-thailand> [in Thai]

¹¹ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของผู้พิการ ตอน P 2549. สหประชาชาติ

¹² การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

โดยก่อให้เกิดปัญหาการสื่อสารระหว่างผู้พิการหูหนวกที่ใช้ภาษามือที่เป็นภาษาทางการที่มีบริการแปล เช่น โรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่บริการสาธารณะอื่นๆและเป็นการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลวิธีการสื่อสาร โดยเป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม¹³

F. สิทธิในการทำงาน

12. แม้ว่าประเทศไทยจะมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจงในการส่งเสริมการจ้างงานของผู้พิการในภาครัฐและเอกชน อัตราการจ้างงานของผู้พิการในภาคส่วนนี้ในจังหวัดชายแดนใต้ก็ยังอยู่ในระดับต่ำ โควตาการจ้างงานผู้พิการ (มาตรา 33,34 และ 35 ของพรบ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ 2550) ระบุให้หน่วยงานของรัฐและธุรกิจของเอกชนที่มีลูกจ้างมากกว่า 100คนต้องจ้างผู้พิการ 1 คนต่อจำนวนลูกจ้าง 100 คน¹⁴ อย่างไรก็ตามโควตาดังกล่าวนั้นไม่ได้มีการบังคับใช้ในจังหวัดยะลา บัตตานีและนราธิวาสเนื่องจากไม่มีธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีลูกจ้างมากกว่า 100 คนในภูมิภาค
13. ตามพรบ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ 2550 ผู้พิการและผู้ดูแลสามารถสมัครเพื่อขอกู้เงินเพื่อทำธุรกิจเริ่มต้น สำหรับธุรกิจขนาดเล็กจากกองทุนการพัฒนาและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้พิการ¹⁵ อย่างไรก็ตามผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ในจังหวัดชายแดนใต้รายงานถึงพฤติกรรมที่เลือกปฏิบัติจากลูกจ้างของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ไม่ยอมให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเงินกู้และวิธีที่จะเข้าถึงเงินกู้ดังกล่าว¹⁶
14. ผู้พิการในภูมิภาคไม่สามารถได้รับประโยชน์จากการกระจายรายได้จากโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยโควตานี้จัดสรรให้สลาก 1.3 ล้านใบแก่ผู้ขายที่เป็นผู้พิการ¹ อย่างไรก็ตามโครงการสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมสำหรับผู้พิการชาวมาเลเซียมุสลิม เพราะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายอิสลาม

G. สิทธิทางสุขภาพ ความมั่นคงทางสังคมและบริการทางสังคม

7. ตามพรบ.ความมั่นคงสุขภาพแห่งชาติปี 2545 ผู้พิการมีสิทธิที่ถือบัตรทองสุขภาพแห่งชาติที่จะใช้ในโรงพยาบาลและศูนย์กายภาพบำบัดชุมชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตามผู้พิการในจังหวัดชายแดนภาคใต้รายงานถึงการเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงสิทธิในการรับบริการบำบัดและสุขภาพสาธารณะจากผู้ให้บริการทางสุขภาพซึ่งไม่ได้รับการอบรมด้านความต้องการและสิทธิของผู้พิการ¹⁷

¹³ การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

¹⁴ พรบ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ 2550

¹⁵ กองส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการ. 2564. <https://www.dep.go.th/th/rights-welfares-services/borrow-money>

¹⁶ กองส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการ. 2564. <https://www.dep.go.th/th/rights-welfares-services/borrow-money>

¹⁷ การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

8. การเข้าถึงกองทุนผู้พิการแห่งชาตินั้นขึ้นอยู่กับงบประมาณและการวินิจฉัยผ่านกระทรวงสาธารณสุข
หลังจากนั้นจึงมีการลงทะเบียนและการจัดซื้อจัดจ้างบัตรประชาชนผู้พิการผ่านกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การสำรวจระดับประเทศเรื่องผู้พิการในปี 2560 เปิดเผยว่าผู้พิการจำนวนร้อยละ 50 ของประเทศยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและผู้พิการจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งยังไม่ได้เข้าถึงสิทธิทางความช่วยเหลือทางสังคมที่พึงจะได้รับ เช่น การเข้าถึงกองทุนผู้พิการ¹⁸
หน่วยงานเพื่อผู้พิการคาดคะเนว่าตัวเลขผู้พิการที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนในจังหวัดชายแดนใต้นั้นสูงกว่าตัวเลขเฉลี่ยระดับประเทศเนื่องด้วยการขาดข้อมูลสิทธิผู้พิการ การเลือกปฏิบัติที่แพร่หลายและการไม่เข้าถึงบริการต่างๆก่อให้เกิดอุปสรรคเพิ่มขึ้นต่อกระบวนการขึ้นทะเบียน
เนื่องด้วยกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างบัตรประชาชนผู้พิการนั้นซับซ้อนและต้องมีการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคแก่ผู้พิการในจังหวัดชายแดนใต้เพราะรถประจำทางที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้มีจำนวนจำกัด¹⁹
15. สำหรับผู้พิการทางการได้ยินและคนหูหนวกนั้น
ล่ามแปลภาษามือภาษามลายูในสถานที่รักษาพยาบาลในจังหวัดชายแดนใต้นั้นขาดแคลน
นั่นหมายความว่าผู้พิการเหล่านั้นไม่สามารถสื่อสารความต้องการด้านสุขภาพและความปรารถนาของตนต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ดังนั้นคุณภาพของการรักษาพยาบาลและความปลอดภัยของตนจึงไม่ดีเท่าที่ควร²⁰

H. สิทธิทางการศึกษา

ข้อ 5 (e) (v) ของอนุสัญญา

9. ในขณะที่ส่วนอื่นๆของประเทศนั้น
ศูนย์การศึกษาพิเศษนั้นมีอยู่ในแต่ละจังหวัดเพื่อจัดให้มีการสอน การฝึกอบรม แต่ไม่มีศูนย์ดังกล่าวในสามจังหวัดชายแดนใต้เลย ซึ่งมีประชากร 3.1% ของประชากรไทยทั้งหมดหรือมากกว่า 2 ล้านคน
โดยศูนย์แห่งแรกได้กำลังมีการก่อสร้างขึ้นในจังหวัดยะลา²¹

ข้อเสนอต่อรัฐบาลไทย

---

¹⁸ การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

¹⁸ สำนักงานสถิติ, การสำรวจระดับประเทศเรื่องผู้พิการในปี 2560

¹⁹ การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

²⁰ การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

²¹ การศึกษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์โดย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสมาคมคนพิการภาคใต้โดยทำแทน Minority Rights Group International, กรกฎาคม 2564

1. รัฐบาลไทยต้องส่งเสริมการตระหนักถึงสิทธิผู้พิการและครอบครัวของเขา รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้พิการและผลประโยชน์ บริการทางสุขภาพ การศึกษาและการจ้างงานที่มีขึ้นเพื่อผู้พิการโดยต้องอยู่ในรูปแบบที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ ในภาษามาเลย์ บิดตาทันและภาษามือท้องถิ่น
2. รัฐบาลต้องกำจัดการอุปสรรคการเข้าถึงบริการและการช่วยเหลือของผู้พิการโดยทำให้กระบวนการในการได้รับบัตรผู้พิการให้ง่ายขึ้นและอบรมบุคลากรในการให้การช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
3. รัฐบาลไทยต้องรับรองสิทธิในการทำงานโดยพัฒนาและบังคับใช้ระบบการจ้างงานที่เหมาะสมทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนใต้โดยร่วมกัยองค์กรท้องถิ่นของผู้พิการ
4. รัฐบาลไทยต้องกำจัดการอุปสรรคในการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข การดูแลทางการแพทย์ และความมั่นคงทางสังคม และการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ช่วยเหลือของผู้พิการซึ่งอยู่ในกลุ่มชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์และภาษา โดยให้บริการและข้อมูลนั้นเข้าถึงได้โดยตักให้มีการอบรมด้านสิทธิผู้พิการสำหรับบุคลากรทางสุขภาพและบริการทางสังคมนั้นภูมิภาคนั้นอย่างทั่วถึง